

Vzor zmluvy o dodávke tepla zo solárnej energie

August 2010

Projekt “Rozšírenie využitia energie biomasy a solárnej energie v súkromných a verejných budovách s pomocou dodávateľov energie (Bio-Sol-ESCO)” podporuje Európska komisia programom IEE (Inteligentná Energia Európa); (zmluva č. IEE/07/264).

Autori tejto zmluvy nesú výhradnú zodpovednosť za jej obsah. Táto štúdia nereprezentuje názory Európskych spoločenstiev. Európska komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za akékoľvek využitie informácií uvedených v tejto zmluve.

Obsah

1.1	Vzor zmluvy o dodávke tepelnej energie zo solárnej energie	4
1.2	Zmluva	4
1.3	Požiadavky na energiu	4
1.4	Trvanie zmluvy	7
1.5	Množstvo	7
1.6	Cena	8

1.1 Vzor zmluvy o dodávke tepelnej energie zo solárnej energie

Zmluva medzi <DODÁVATEĽOM> a <KONEČNÝM SPOTREBITEĽOM> o dodávke tepelnej energie získanej zo solárnej energie pre <PARCELA>.

Preambula:

- a) <NÁZOV SPOLOČNOSTI DODÁVATEĽA> je súkromná/verejná spoločnosť s registrovaným sídlom v <ADRESA>, číslo spoločnosti XXXX, ďalej len „dodávateľ“;
- b) <KONEČNÝ SPOTREBITEĽ> je súkromná/verejná spoločnosť s registrovaným sídlom v <ADRESA>, číslo spoločnosti XXXX, ďalej len „konečný spotrebiteľ“;
- c) <<ADRESA> je parcela, ktorú (vlastní) a riadi konečný spotrebiteľ, a kde sa požaduje dodávka tepelnej energie získanej zo solárnej energie od dodávateľa, ďalej len „parcela“

1.2 Zmluva

- 1.2.1 Dodávateľ súhlasí s dodávaním, a konečný spotrebiteľ súhlasí s odkúpením, tepelnej energie získanej zo solárnej energie na základe nižšie uvedených požiadaviek, doby splatnosti a podmienok.
- 1.2.2 Z dôvodu zachovania kontroly nad potrebnou kvalitou, konečný spotrebiteľ súhlasí, že neodkúpi ani nebude používať solárnu energiu z iného zdroja alebo od iného dodávateľa. Môže tak urobiť len v prípade, že dodávateľ nie je schopný poskytnúť dodávky solárnej energie alebo zachovať požadované podmienky.

1.3 Požiadavky na energiu

1.3.1 Solárna energia

Hraničné podmienky, za ktorých ESCo musí zvážiť a rozhodnúť o inštalácii a riadení solárnej teplárne, sú rôzne. Procesy sa líšia podľa toho, či ide o pozemnú tepláreň veľkých rozmerov, ktorá poskytuje energiu pre tepelnú sieť, alebo ide o systém umiestnený na obytnej budove. V oboch prípadoch potrebuje ESCo štruktúrovaný a spoľahlivý proces kontroly zameraný na solárnu energiu, ktorý bude slúžiť ako podklad pre štúdie uskutočniteľnosti, uzatváranie rozhodnutí a plánovanie. Proces kontroly v tejto časti odporúča nasledujúce kroky:

- a) Na začiatku zhromaždí iniciátor projektu ESCo, ktorým je majiteľ objektu alebo samotná spoločnosť ESCo, základné dáta z dôvodu získania prehľadu o všeobecnej situácii a možnostiach pre výstavbu solárnej teplárne a zahrnutia spoločnosti ESCo do zmluvy.

- b) Koncept energie pre daný objekt bude rozšírený a bude prezentovať spojenie solárnej teplárne s inými zdrojmi obnoviteľnej energie, efektívnosť energie a konvenčné technológie.
- c) Návšteva objektu alebo miesta výstavby bude zorganizovaná spolu so všetkými partnermi, ktorí majú účasť na projekte.
- d) V prípade potreby bude vykonaný krátkodobý kontrolný program (6-8 týždňov) z dôvodu overenia ceny energie.

1.3.1.1 Dôležité aspekty postupov merania a overovania (M&O)

Spoločnosť ESCo preverí dôležité aspekty postupov merania a overovania (M&O). Cieľom merania a overovania (M&O) teplárne spoločnosťou ESCo je prevádzka a udržiavanie solárnych teplární na dlhšie obdobie a dodávanie vyrobenej energie zákazníkovi. Táto úloha spoločnosti ESCo zahŕňa špecifické ciele a požiadavky pre postupy merania a overovania solárnych tepelných systémov.

Špecifické ciele M&O sú:

- cenovo výhodná kontrola teplárne
- kontrola optimálnej prevádzky teplárne
- meranie tepelnej energie pre potreby fakturácie zákazníka
- urýchlené odhalenie porúch

Príslušné požiadavky sú:

- diaľkový prístup k dátam o stave systému a diaľkový prístup ku kontrolným parametrom
- overené teplomery s dostatočnou presnosťou
- rutinné analýzy porúch zahrnuté v kontrolnom systéme
- jednoduché tele-monitorovanie teplárne a kontrolné techniky
- kontroléry využívané pre veľké solárne teplárne

Kontrola solárnych teplární vo všeobecnosti nie je zložitá, avšak treba zobrať do úvahy viaceré špecifiká kontrolných stratégií, ktoré musia byť splnené pre zabezpečenie optimálnej prevádzky.

Na kontrolu solárnych teplární je potrebné využívať jeden z dvoch typov kontrolérov:

- voľne programovateľné master kontroléry
- voľne programovateľné solárne kontroléry

Master kontroléry umožňujú maximálnu voľnosť ohľadom ich konfigurácie a nastavenia na prijímanie dát, ich spracúvanie a diaľkový prístup.

Voľne programovateľné solárne kontroléry od špecializovaných výrobcov ponúkajú vopred nastavené postupy pre tieto špecifiká, a tým zaručujú väčší rozsah riadenia. Viaceré komerčné produkty sú k dispozícii a sú rozšíriteľné pre prijímanie dát, ich spracúvanie a diaľkový prístup.

Slnéčné žiarenie je základným vstupom energie pre solárny tepelný systém. Toto žiarenie je potrebné merať z dôvodu stanovenia tepelného výstupu systému. Dáta o žiarení sú použité na denné, mesačné a ročné overenie záznamov systému, preto nie je potrebný vysoký počet meraní.

Vo väčšine prípadov sa meria iba úplné žiarenie (nemeria sa rozdelenie lúča a rozptýlené žiarenie).

Používa sa jeden z dvoch nasledujúcich typov senzorov:

PV senzory, ktorých citlivosť závisí od vlnovej dĺžky, a preto majú obmedzenú presnosť. Pyranometre majú väčšiu presnosť, pretože sú založené na princípe tepelného efektu. Triedy presnosti sú definované v ISO 9060. Podľa nej je presnosť denného merania žiarenia približne $\pm 3\%$ pre druhotný štandard, $\pm 5\%$ pre nástroje prvej triedy a $\pm 10\%$ pre nástroje druhej triedy. Pyranometre sú citlivé na znečistenie senzora, preto je potrebné ich pravidelne čistiť v závislosti od momentálnych a miestnych podmienok znečistenia.

Alternatívou pre merania žiarenia je zber dát zo satelitných snímok. Tieto dáta môžu vykazovať vysoké odchýlky pri okamžitom meraní, ale predstavujú dostatočnú zhodu pri mesačných intervaloch. Ich odchýlky v porovnaní s pozemným meraním sú $< 5\%$. Základňa pre satelitné dáta žiarenia bola vytvorená v rámci projektu Satel-Light (www.satel-light.com).

1.3.1.2 Meranie teploty

Meranie teploty na rôznych miestach sa používa na zistenie možných zdrojov porúch alebo chýb (napr. príliš vysoká výsledná teplota obvodu plochy kolektora).

Najbežnejšie používané teplotné senzory sú platínové odporové teplomery triedy PT 100, PT 500 alebo PT 1000. Základné odporúčania pre nastavenie teplotných senzorov sú:

- Sensory musia byť vo vhodnom tepelnom kontakte s meraným médiom (riadne izolované ponorné senzory sú vhodnejšie ako pripojiteľné senzory)
- Sensory a káble, ktoré sú zavedené v obvode kolektora, musia byť odolné voči teplote do $200\text{ }^{\circ}\text{C}$
- 2-drátové káble sú postačujúce pre potreby kontroly. Pre potreby merania sa odporúčajú 4-drátové káble z dôvodu zníženia vplyvu dĺžky kábla.

1.3.1.3

Meranie tepla

Ultrazvukové merače tepla sú v súčasnosti najmodernejším zariadením, preto je potrebné ich používať. Neobsahujú pohyblivé časti, vďaka čomu sú odolné voči opotrebeniu a majú dlhú životnosť. Vďaka tomu sú potrebné iba minimálne výdavky na údržbu spoločnosťou ESCo. Tepelná energia prechádzajúca potrubím sa meria pomocou nasledujúcej rovnice: $Q_p = V_p \times \rho \times c_p \times \Delta T$. Merače tepla majú pevné hodnoty pre ρ a c_p (je potrebné vložiť správne množstvo nemrznúcej zmesi!) a merajú V_p a ΔT pomocou vstupných a výstupných teplôt. V_p sa meria bez pohyblivých častí pomocou ultrazvukových vln (meranie času prechodu signálu), teploty sa zvyčajne merajú pomocou senzorov PT100 alebo PT500, v závislosti od špecifického modelu.

1.3.1.4

Kontrola stavu čerpadiel a ventilov

V prípade, že sú z dát žiarenia a teploty vytvorené časové série, odporúča sa kontrolovať stav čerpadiel a ventilov z dôvodu odhalenia nezrovnalostí v stratégii kontroléra.

1.3.1.5

Online overenie funkčnosti

Väčšina kontrolérov obsahuje prvok pre online overenie funkčnosti teplárne, napr. relevantné teploty a stavy sú neustále overované v porovnaní s kritériami funkčnosti, ktoré sú súčasťou softvéru kontroléra. V prípade, že niektoré z týchto kritérií nevykazujú zhodu, odošle sa varovanie operátorovi teplárne, aby sa okamžite odhalili problémy v prevádzke. Splnené kritériá musia byť:

- Významné ožiarenie, ale čerpadlo je deaktivované
- Nočný čas, ale čerpadlo je aktivované alebo je kolektor teplý
- Čerpadlo je aktivované a rozdiely teploty medzi vstupným a výstupným potrubím sú príliš vysoké
- Čerpadlo je aktivované a rozdiely teploty medzi kolektorom a obvodom kolektora sú príliš vysoké
- Tlak systému je nízky (pri meraní)

1.3.1.6

Denné overovanie produkcie

teplárne

Graf dennej produkcie teplárne v porovnaní s denným žiarením umožňuje jednoduché overenie efektivity teplárne. Počas pravidelných období riadenia by mali body merania tvoriť takmer lineárnu závislosť týchto veličín.

Programy ako TSOL alebo TRNSYS umožňujú vytvárať detailnejšie vzťahy medzi očakávanou produkciou systému, žiarením, nákladom a inými relevantnými veličinami. Tieto vzťahy umožňujú lepšie zhodnotenie skutočnej efektivity solárnych tepelných systémov. Tento spôsob overovania by mal byť zautomatizovaný a mal by byť súčasťou softvéru kontroléra.

1.4 Trvanie zmluvy

1.4.1 Táto zmluva je na obdobie <XX> , vstupuje do platnosti <DÁTUM> a bude ukončená <DÁTUM>, (vrátane formálnej previerky po prvých šiestich mesiacoch trvania zmluvy a nasledujúcich každoročných previerok z dôvodu potreby úprav zmluvy). Akékoľvek úpravy podliehajú súhlasu konečného spotrebiteľa a dodávateľa. Ak dodávateľ alebo konečný spotrebiteľ nemôže súhlasiť s úpravami, alebo ich nemôže dodržať, každá zo zmluvných strán má nárok ukončiť zmluvu po 3 mesiacoch.

1.4.2 Táto zmluva môže byť predĺžená po vzájomnej dohode oboch zmluvných strán najmenej tri mesiace pred ukončením pôvodného obdobia zmluvy.

1.4.3 V prípade, že jedna zo zmluvných strán nespĺňa povinnosti uvedené v tejto zmluve, druhá zmluvná strana má nárok na ukončenie zmluvy s trojmesačnou výpovednou lehotou, ak dovtedy prvá zmluvná strana dostatočne nenahradí škody druhej zmluvnej strane.

1.5 Množstvo

Minimálny odber tepla počas stanoveného obdobia trvania zmluvy je XX megawatthodín (MWh), čo je ekvivalentom predpokladaného ročného dopytu po teple na parcele s ohľadom na relevantné miestne denné dáta. Konečný spotrebiteľ má povinnosť odkúpiť tepelnú energiu

na základe predpokladaného ročného dopytu a na základe sadzby uvedenej v odseku 3.5.1. Spotrebiteľ stráca túto povinnosť, ak dodávateľ nedokáže dodať množstvo energie, ktoré je potrebné na vytvorenie daného množstva tepla, z dôvodov iných ako neschopnosť konečného spotrebiteľa udržať funkčnosť ohrievača alebo prijať dodávky. Dodávateľ nie je povinný poskytovať väčšie množstvo energie ako minimálny odber tepla.

1.6 Cena

- 1.6.1 Cena za dodané teplo konečnému spotrebiteľovi je založená na nasledujúcich sadzbách až do <DÁTUM ROČNEJ PREVIERKY (pozri odsek 1.6.2)>:
- €X/MWh za jednotku tepla spotrebovaného pri minimálnom celkovom odbere
 - €X/MWh stály poplatok/administratívne poplatky za jeden mesiac
 - €X/MWh poplatky za prevádzku, ktoré závisia od rozdielov v efektívnosti riadenia.
- 1.6.2 Voliteľný odsek [pozri poznámky] (nehodiace sa vymazať): Dodatočný spravovací poplatok za prevádzku a údržbu ohrievača a doplnkového zariadenia (meniče tepla, rozvodové čerpadlá, uskladnenie zásobovacích mechanizmov) vo výške €XX/MWh maximálnej kapacity ohrievača.
- 1.6.3 Cena tepla sa každoročne obnovuje [pozri poznámky] a zvyšuje sa každý <MESIAC> v roku o množstvo odsúhlasené konečným spotrebiteľom v súlade s odsekom 1.4.

1.6 Dodávka energie

- 1.6.1 Solárna energia sa dodáva systémami solárnych kolektorov a zhromažďuje sa v zásobárňach vody.
- 1.6.2 Hodnotenie rizika a správa o metódach musia byť vypracované 5 pracovných dní pred dátumom prvej dodávky po prvej návšteve parcely a diskusii s konečným spotrebiteľom. Zvážiť sa musia riziká na parcele a riziká pre chodcov, vozidlá a majetok na parcele počas dodávania energie a skladania nákladu. Tieto dokumenty musia byť formálne preverené každý rok, alebo ak nastanú zmeny v rizikách na parcele. Dodávateľ nenesie zodpovednosť za oneskorenie alebo stratu spôsobené konečným spotrebiteľom ako priamy dôsledok nedodržania odporúčaní, uvedených v hodnoteniach rizika a správe o metódach konečným spotrebiteľom.
- 1.6.3 Pri odoslaní zásielky biomasy/solárnej energie má dodávateľ povinnosť konečnému spotrebiteľovi odoslať dodací list a vyhlásenie o kvalite elektronickou poštou alebo faxom. Papierová kópia dodacieho listu musí byť konečnému spotrebiteľovi k dispozícii s každou dodávkou.
- 1.6.4 Lehota požiadavky o dodanie energie od konečného spotrebiteľa je najmenej XX dní.
- 1.6.5 V prípade potreby dodania v období kratšom ako lehota uvedená v odseku 1.7.4 je potrebné uhradiť dodatočný poplatok €XX na pokrytie nákladov spojených s

mimoriadnou zásielkou. Dodávateľ nie je povinný splniť akékoľvek požiadavky pre dodávku, ak je lehota kratšia ako je uvedené v odseku 1.7.4

- 1.6.6 Dodávateľ/konečný spotrebiteľ (nehodiace sa vymažte) nesie zodpovednosť za kontrolu stavu na sklade a informovanie dodávateľa o potrebe dodávky solárnej energie.
- 1.6.7 Ak s kupcom nie je vopred dohodnuté inak, dodávky musia byť doručené v čase medzi XX.00 a YY.00, alebo v inom čase vopred dohodnutom s konečným spotrebiteľom medzi pondelkom a XXX dňom.
- 1.6.8 Ak sa dodávka nemôže doručiť v čase určenom v objednávke, a doručenie celej alebo časti dodávky nie je možné z dôvodu prekážok na strane konečného spotrebiteľa, ktoré dodávateľ nedokáže ovplyvniť, dodávateľ má právo na kompenzáciu nákladov za dopravu a platbu dodatočných poplatkov vo výške XX% z predpokladaného výstupu objednanej energie. Táto kompenzácia nie je potrebná, ak konečný spotrebiteľ vopred informuje dodávateľa o daných prekážkach v rámci lehoty uvedenej v odseku 1.7.4.
- 1.6.9 Pri dodávke energie konečnému spotrebiteľovi má konečný spotrebiteľ povinnosť vykonať vizuálnu prehliadku z dôvodu preverenia splnenia dohodnutých požiadaviek (pozri odsek 1.8, Vzorky).
- 1.6.10 Ak sa pri vizuálnej prehliadke odhalí, že biomasa/solárna energia nespĺňa dohodnuté požiadavky, konečný spotrebiteľ si vyhradzuje právo odmietnuť celý náklad. V prípade, že nie je možné vykonať vizuálnu prehliadku nákladu energie pred tým, ako bude uskladnená, konečný spotrebiteľ si vyhradzuje právo odmietnuť biomasu/solárnu energiu počas 24 hodín od dodávky. Pri odmietnutí nákladu je dodávateľ povinný poskytnúť náhradnú energiu na vlastné náklady čo najskôr, z dôvodu zabezpečenia stálej prevádzky ohrievača.
- 1.6.11 Dodávateľ je zodpovedný za okamžité odstránenie pretekania zásobárne počas vykladania a musí na to poskytnúť vhodné nástroje.
- 1.6.12 Zásobáreň zostáva zodpovednosťou dodávateľa, až kým nie je dodávka v celku uskladnená v skladoch na parcele.
- 1.6.13 Pri prevedení vlastníctva solárnej energie na konečného spotrebiteľa má konečný spotrebiteľ zodpovednosť uistiť sa, že biomasa/solárna energia je udržiavaná vo vhodnom prostredí, aby sa nestratila čistá hodnota biomasy/solárnej energie a tým výstup tepla.
- 1.6.14 Dodávateľ sa zaručuje, že celková solárna energia poskytnutá na základe tejto zmluvy pochádza z [vloďte detaily zdroja].

1.7 Výstup tepla

- 1.7.1 Konečný spotrebiteľ je zodpovedný za zavedenie a efektívnu prevádzku vhodného merača tepla na zaznamenávanie výstupu tepla z ohrievača (v prípade, že odsek 1.6.2 bol súčasťou zmluvnej dohody, táto zodpovednosť leží na dodávateľovi.)

- 1.7.2 Konečný spotrebiteľ je povinný vytvárať denné záznamy o výstupe tepla. Tieto musia byť doručené dodávateľovi v dohodnutej forme (papierová/elektronická kópia) XX deň každého mesiaca pre potreby fakturácie. Ak sú tieto dáta zaznamenané diaľkovým meraním, konečný spotrebiteľ má povinnosť poskytnúť tieto dáta dodávateľovi.
- 1.7.3 V prípade nezhody o výstupe tepla zaznamenaného konečným spotrebiteľom, dodávateľ má právo požadovať nezávislé hodnotenie dát výstupného tepla (vrátane práva testovať merač tepla). Akékoľvek nezhody musia byť riešené v súlade s odsekom 1.12.
- 1.7.4 Konečný spotrebiteľ je zodpovedný za pravidelné odstraňovanie a odvoz popola v súlade s odporúčaným postupom prevádzky a opráv výrobcu ohrievača, a to z dôvodu udržania čistoty povrchov pri prevoze tepla a optimálnej prevádzky ohrievača. Ak dodávateľ nie je podľa zmluvy zodpovedný za údržbu ohrievača a teplárne, dodávateľ nie je zodpovedný za stratu, poškodenie alebo zníženie dodávku tepla, ak sú tieto zapríčinené nedodržaním tohto odseku konečným spotrebiteľom.
- 1.7.5 Údržba ohrievača a doplnkového zariadenia v súlade s postupom údržby od výrobcu je výlučnou zodpovednosťou konečného spotrebiteľa (v prípade, že odsek 1.6.2 bol súčasťou zmluvnej dohody, táto zodpovednosť leží na dodávateľovi.)
- 1.7.6 Dodávateľ nie je zodpovedný za výpadok ohrievača alebo problémy pri prevádzke, ktoré sú priamo zapríčinené nedostatočnou údržbou, nesprávnym používaním ohrievača alebo chybami ohrievača. V takom prípade má konečný spotrebiteľ povinnosť splatiť všetky náklady, ktoré vzniknú ako dôsledok dodávateľovi, na základe sadziieb uvedených v odseku 1.6.
- 1.7.7 Ak je konečný spotrebiteľ donútený použiť pri prevádzke náhradný systém s použitím fosílnych palív ako dôsledok neschopnosti dodávateľa poskytnúť solárnu energiu, dodávateľ má povinnosť platiť za náhradný systém až dovtedy, kým do ohrievača nebude dodaná voda zohrievaná pomocou solárnej energie. V prípade, že konečný používateľ nevlastní náhradný systém, je dodávateľ na vlastné náklady povinný zariadiť prenájom dočasného tepelného systému.

1.8 Podmienky platby

- 1.8.1 Dodávateľ fakturuje konečného spotrebiteľa mesačne, a to každý XX deň mesiaca, na základe sadziieb uvedených v odseku 1.6.
- 1.8.2 Zmluvné podmienky stanovujú mesačné platby XX dní od dátumu faktúry.
- 1.8.3 V prípade oneskorených platieb má dodávateľ právo odmietnuť ďalšie dodávky až pokiaľ nebudú oneskorené faktúry splatené.
- 1.8.4 Oneskorené platby budú zvýšené o úroky na základe dennej sadzby banky XXX plus X%.

1.9 Doplnujúce odseky

- 1.9.1 Dodávateľ odškodní konečného spotrebiteľa za všetky škody vzniknuté pri zaobchádzaní s palivom a spaľovacím zariadením, ktoré vznikli zapríčinením dodávateľa, alebo ak dodávka nie je v súlade s požiadavkami uvedenými v odsekoch 1.3.1, 1.3.2 a 1.3.3.
- 1.9.2 Dodávateľ má verejné poistenie zodpovednosti o výške €XXX.
- 1.9.3 Zodpovednosť dodávateľa podľa tejto zmluvy (vrátane akéhokoľvek odškodnenia) je obmedzená na [pozri poznámky].

1.10 V prípade nezhody

- 1.10.1 Nezhody o dodávke, kvalite energie a iných otázkach, sa budú obe zmluvné strany snažiť riešiť konzultáciou a diskusiou. V prvom rade má zmluvná strana, ktoré chce nastoliť diskusiu, povinnosť písomne oboznámiť druhú stranu. Druhá zmluvná strana má povinnosť odpovedať na toto oznámenie v priebehu 5 pracovných dní od prijatia oznámenia o možnej diskusii. Ak sa možná diskusia týka problémov parcely na strane dodávateľa alebo konečného spotrebiteľa, spoločné stretnutie sa bude konať počas 8 dní od oboznámenia druhej strany.
- 1.10.2 Ak po jednom alebo dvoch stretnutiach, vrátane stretnutia na parcele (ak je potrebné), došlo k dohode, je potrebné o tom písomne oboznámiť obe zmluvné strany.
- 1.10.3 Ak po niekoľkých pokusoch nie je možné dospieť k dohode, zmluvné strany sa pokúsia dohodnúť sa na kompromise v súlade s inštitúciou XXX. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, sprostredkovateľ určí XXX.

1.11 Vyššia moc

- 1.11.1 Zmluvná strana, ktorá splní podmienky uvedené v odseku 1.12.3, nie je zodpovedná za porušenie tejto zmluvy, za poškodenia a oneskorené splnenie akýchkoľvek požiadaviek uvedených v tejto zmluve (podľa odseku 1.12.4 musí byť obdobie na splnenie požiadaviek dostatočne predĺžené), ktoré vzniknú zapríčinením činov, udalostí, prehliadnutí alebo nehôd, ktoré nie sú v jej moci (zásah vyššej moci), vrátane, ale nie výlučne, týchto:
- Zásah vyššej moci, vrátane, ale nie výlučne, požiaru, povodne, zemetrasenia, víchrice alebo iných prírodných katastrof;
 - Vojna, hrozba alebo príprava na vojnu, ozbrojený konflikt, zavedenie obmedzení, embargo, prerušenie diplomatických vzťahov alebo podobné činy;
 - Súlad s akýmkoľvek právom;
 - Požiar, explózia alebo náhodné poškodenie;
 - Extrémne nepriaznivé poveternostné podmienky;

- f) Zrútenie budov, porucha strojov teplárne, zariadenia, počítačov alebo vozidiel;
- g) Pracovné nezhody, vrátane, ale nie výlučne, štrajkov, priemyselných akcií alebo blokády;
- h) Nedodržanie podmienok dodávateľmi alebo inými zmluvnými stranami (ktoré nepatria do skupiny tejto zmluvnej strany); a (1) prerušenie alebo poškodenie verejných služieb, vrátane, ale nie výlučne, elektriny, plynu alebo vody.

1.11.2 Súvisiace povinnosti druhej zmluvnej strany budú prerušené do tej istej miery, ako povinnosti strany postihnutej zásahom vyššej moci.

1.11.3 Každá zmluvná strana postihnutá zásahom vyššej moci nie je zodpovedná za porušenie zmluvy v prípade, že:

- a) Urýchlene písomne oboznámi iné zmluvné strany o druhu a veľkosti zásahu vyššej moci, ktoré spôsobili poškodenia a splnenie požiadaviek;
- b) Nebolo možné zamedziť vplyv zásahu vyššej moci preventívnymi opatreniami, ktoré mala uskutočniť pred možným zásahom vyššej moci, ale neurobila tak;
- c) Zmluvná strana podnikla všetky potrebné kroky pre zníženie vplyvu zásahu vyššej moci, aby mohla ďalej splňať podmienky uvedené v tejto zmluve, ak takéto kroky boli uskutočniteľné; a začala opäť plniť podmienky čo najskôr po zásahu vyššej moci

1.11.4 Ak zásah vyššej moci pretrváva bez prestávky počas obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov, hociktorá zmluvná strana má právo ukončiť zmluvu, a písomne o tom oboznámiť ostatné zmluvné strany počas obdobia 14 dní. Po vypršaní tejto lehoty bude zmluva ukončená. Takéto ukončenie nemá za následok škody na právach zmluvných strán ohľadne porušenia tejto zmluvy, ktoré nastalo pred týmto ukončením.

1.12 Práva tretích strán

1.12.1 Osoba, ktorá nie je zmluvnou stranou tejto zmluvy, nemá žiadne práva s ňou spojené.

1.13 Platné právo a jurisdikcia

1.13.1 Táto zmluva a akékoľvek nezhody alebo požiadavky spojené s ňou alebo s jej predmetom, budú riešené a vyložené v právomoci XXX.

1.13.2 Zmluvné strany neodvolateľne súhlasia, že súd XXX má výhradnú právomoc urovnať akékoľvek nezhody alebo žiadosti, ktoré vzniknú v spojitosti s touto zmluvou alebo jej predmetom.

Podpísané dňa <DÁTUM>

Meno
(Za <KONEČNÝ SPOTREBITEL'>)

Pozícia

Meno
(Za <DODÁVATEL>)

Pozícia